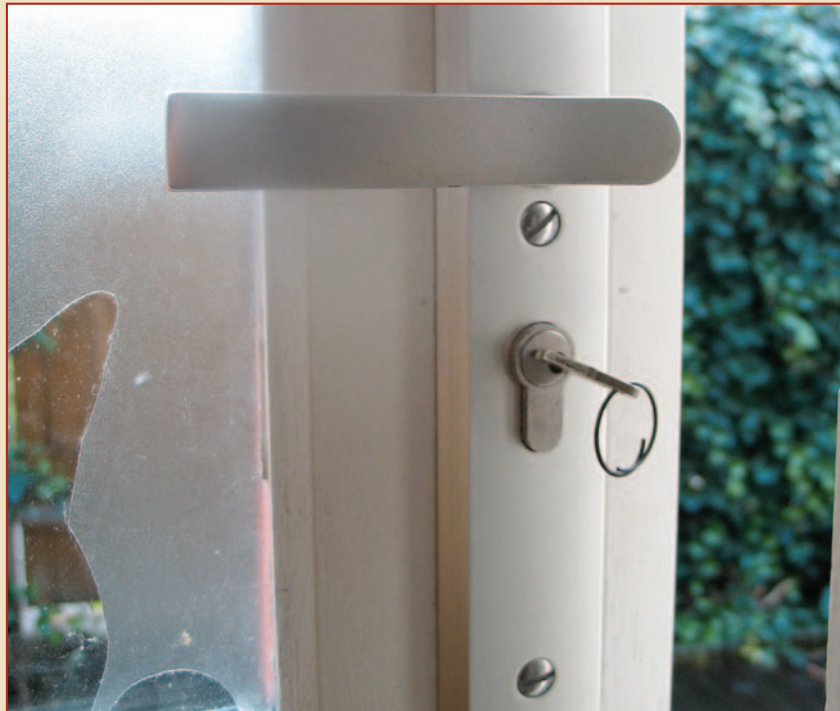

Simpelt tyveri eller Kode 12 angreb ?

EN EIRM NETWORK HÅNDBOG

kopiering tilladt med kildeangivelse

Indledning

Langt de fleste låse i større etage- eller parcelhusbyggerier, er så nemme for indbrudstyve at åbne, at de reelt ikke udgør nogen som helst sikring mod indbrud. Læs her om de såkaldte kode 12 angreb, og hvordan du selv undersøger din lås og vælger en bedre, hvis der er behov for det.

Man kommer hjem til sin bolig efter en ganske almindelig arbejdsdag. Låser sig ind – og finder skabe og skuffer åbne og gennemrodet. Værdier man troede lå sikkert bag den låste hoveddør er forsvundet. En tyv har været på spil.

Politiets og forsikringsbranchens tal viser, at ca. 25.200 familier i huse eller lejligheder oplevede den situation i år 2002. Og i modsætning til hvad mange tror, sker langt de fleste indbrud i private boliger netop om dagen. Ofte mellem kl. 08.00 og 16.00 hvor mange af boligerne står tomme.

Hastværk er *ikke* altid lastværk

Tyve har altid hastværk, men især tyve der arbejder ved højlys dag, har behov for at skaffe sig hurtigt ind og ud igen. Det har de i alt for mange tilfælde gode muligheder for. Som eksempel på indbrudsmetoder kan nævnes:

- Indbrud ved udvridning af låsecylinder
- Indbrud ved afmontering af glaslister
- Indbrud ved afmontering af tophængte vinduer med udvendige hængsler
- Indbrud via uaflåste/usikrede hæve- og skydedører
- Indbrud via tophænge vinduer, der lukkes med ét vridergreb uden spærrefunktion
- Indbrud via gamle københavnerlåse (med rette nøgle eller simpel dirk) samt 5-stiftede låse ved anvendelse af eksempelvis "Kode 12 metoden"

det er sidstnævnte nærværende publikation fokuserer på.

Man skal dog være opmærksom på, at selve låse blot er en del af hele døren. Det at låsen sikrer godt mod dirkning, er ikke ensbetydende med, at døren sikrer mod indbrud hvorfor det alligevel ofte er hensigtsmæssigt at få en fagmand til at se på hele døren ved samme lejlighed ligesom det kan være hensigtsmæssigt med andre sikringsforanstaltninger.

Denne håndbog er skrevet af European Institute for Risk Management A/S og stillet til rådighed for EIRM Network.

Dårlige låse

Masser af de låse der helt fra opførelsesfasen sidder i hoved- eller bagdøre i private boliger, er så ringe, at selv en middelmådig tyv kan åbne dem på under et minut.

Der er specielt tale om cylinderlåse, såkaldte 5 stift låse, der af Ruko markedsføres under betegnelsen Serie 500. Denne type cylinderlås anbefaler Ruko i dag kun til eksempelvis aflåsning af skabe, der ikke indeholder værdier eller indvendige døre. Men da låsen blev udviklet for omkring 20 år siden var den god og er således leveret til meget store boligmasser som sikringslås og er ikke blevet udskiftet siden.

I dag må de 5-stiftede låse betragtes som helt uegnede til aflåsning af indgangsdøre da indbrudstyvene nu har udviklet metoder der ganske enkelt omgår låsene på kort tid og typisk uden tegn på indbrud. En af disse metoder kaldes kode 12 !

Populært sagt er et kode 12 angreb en dirkning med en kode 12 nøgle - en nøgle der er skåret på en måde der bevirker - at den under pres og vridning kan åbne låsen. For en god ordens skyld skal nævnes at der er mange andre dirkningsmetoder - men de er typisk lidt mere besværlige og kræver specialværktøj.

Kode 12 angreb – og forsikringsproblemer

De såkaldte kode 12 angreb anses i dag af kriminale teknikere for den mest almindelige "usynlige" indbrudsform.

Det ubehagelige ved disse "usynlige indbrud" er blandt andet at tyven i princippet kan skaffe sig adgang til et hus eller en lejlighed, fjerne nogle værdigenstande, rydde op efter sig og gå igen. I sådanne tilfælde opdages tyveriet måske først længe efter, når beboerne tilfældigt opdager, at værdigenstandene mangler. Og så kan det være næsten umuligt, at påvise, at der har været et indbrud eller om der overhovedet er tale om tyveri.

Desværre betyder det, at dermed kan være lagt op til forsikringsproblemer, for er der nu tale om erstatning i henhold til reglerne om indbrudstyveri eller reglerne om simpelt tyveri ?

Juridisk betyder formuleringen simpelt tyveri, at det er forsikringsselskabet der skal føre bevis for at en privat bolig ikke har været aflåst forsvarligt, hvis forsikringstageren oplyser at døren var forsvarligt aflåst. På erhvervsområdet er kravene til aflåsning og indbrudssikringen i øvrigt mere individuel.

Det ændrer blot ikke ved den kendsgerning at indbrud er ubehageligt og "juridiske tovtrækkerier" med Politi og forsikringsselskaber ganske enkelt (og rimeligt billigt) kan undgås ved at udskifte de såkaldte 5-stiftede københavnerlåse.

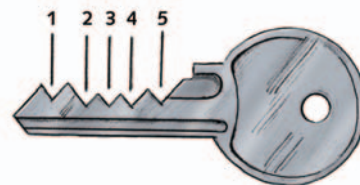
Omstilling af låse ved indflytning

Et andet problem er også, at mange mennesker ganske enkelt ikke får omstillet deres låse når de flytter ind i en ny bolig. Dette bør man altid gøre, da man som udgangspunkt ikke ved hvor mange nøgler den tidligere lejer eller ejer havde i omløb.

Har man en 5-stiftet cylinderlås i sine indgangsdøre, bør man derfor få den udskiftet eller tilføje en ekstra lås, der er bedre. Men hvordan ser man, om man har en tyverivenlig lås? Jo, det er heldigvis meget nemt.

Tæl til fem

De låse der primært er tale om, er såkaldte 5-stiftede låse. Om ens hoveddør er forsynet med sådan en, kan man afgøre ved at tælle hvor mange "hak" der er i nøglen. Er der kun fem, er låsen en 5-stiftet lås, og altså helt utilstrækkelig (se illustration).

Men hvilken type lås skal man så vælge til at erstatte eller supplere med?

Ved anskaffelse af mekanisk sikringsudstyr skal man være opmærksom på, at udstyret bør være testet og klassificeret efter den såkaldte standardtyvmetode og være Skafor-godkendt.

Skafor står for Dansk Forening for Skadeforsikring, der ophørte som selvstændig organisation i 1999, men organisationens aktiviteter videreføres i fuldt omfang af organisationen Forsikring & Pension. Udtrykkene Skafor-godkendt og Skafor-registreret er derfor bevaret og betyder, at udstyret er skadesforsikringsgodkendt.

Skafor anvender følgende farveklassificeringer til beskrivelse af udstyrets sikringsniveau.

Disse farveklassificeringer gælder også for låse, så man skal op i mindst sikringsklasse Grøn (hoved-gruppe 1) for at få en bedre lås end den 5-stiftede. Men man kan naturligvis med fordel gå endnu højere op i farveklasserne, alt efter hvor godt man vil sikre sig.

Skafor standarden

Klassifikation der opgøres i farver der henviser til enheders indbrudsmodstandsevne i tid. Der anvendes kun håndværktøjer og batteridrevet elektrisk værktøj til testen der foretages på Teknologisk Institut under ledelse af Forsikring & Pension og betales af producenten, distributøren eller agenten.

Der er følgende niveauer:

Gul
Grøn
Blå
Rød

Hæmmende
Hindrende
Standsende
Sikker

Hovedgruppe 1

Gitter/pladeskabe, låse og beslag

▼ 3-5 minutter
▼ 5-7 minutter
▼ 7-10 minutter
▼ Mere end 10 minutter

Hovedgruppe 2

Penge- og sikkerhedsskabe

● 12-20 minutter
● 20-28 minutter
● 28-40 minutter
● Mere end 40 minutter

Skafor Gul sikringsklasse

Er en sikringsenhed, der udviser en vis modstand mod indbrudsforsøg og kan antages at have en hæmmende effekt ved gennembrydnings- og oplukningsforsøg.

Skafor Grøn sikringsklasse

Er en sikringsenhed, der udviser så stor modstand mod indbrudsforsøg, at den kan antages at være hindrende ved gennembrydnings- og oplukningsforsøg.

Skafor Blå sikringsklasse

Er en sikringsenhed, der udviser så stor modstand mod indbrudsforsøg, at den kan antages at være standsende ved gennembrydnings- og oplukningsforsøg.

Skafor Rød sikringsklasse

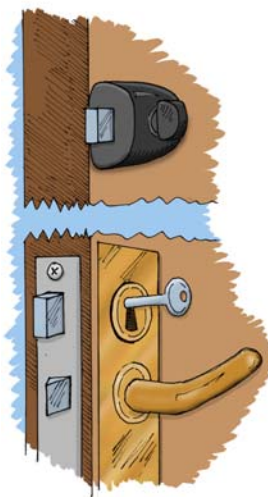
Er en sikringsenhed, der udviser så stor modstand mod indbrudsforsøg, at den kan antages at være sikker ved gennembrydnings- og indbrudsforsøg.

Hvor meget koster det?

Når de 5-stiftede låse er blevet så almindelige, er det naturligvis fordi de er de billigste og fordi mange som tidligere nævnt ikke udskifter låsene og desværre at mange stadig monterer 5-stiftede låse i dører ved nybyggerier. Man skal altså være indstillet på, at ofre lidt mere end laveste pris.

Hvad det koster svinger naturligvis efter egne krav og behov, forsikringskrav og så videre. Eksempelvis vil udgiften ved at udskifte sin gamle lås med en Ruko 8765 eller Ruko 2000, der er en god og sikker Skafor godkendt lås, typisk ligge på ca. kr. 1.500,- til 2.000,- inkl. moms hvis arbejdet udføres af en låsesmed.

Man skal også være opmærksom på at låsens og låseenheden funktion også afhænger af de låsecylindre og slutblik (se illustrationer) der anvendes. Det vil sige, at hvis man monterer en godkendt cylinder men en ikke godkendt låsekasse er den samlede låsenhed *ikke* godkendt.

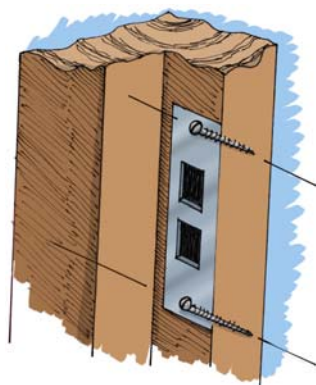
◀ Låsen for neden er en tilholderlås, der er indstemt i døren. Fallen/riqlen skal have mindst 10 mm indgreb i karmens slutblik

Langskiltet der omgiver håndtag og låsecylinder forhindrer, at låsen kan brækkes ud

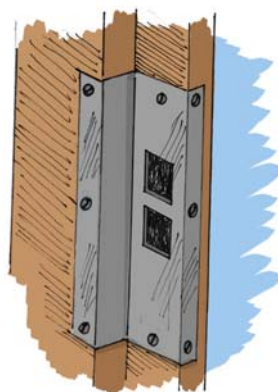
For oven ses ekstralåsen, der her er en kasselås

Ruko 2000 er en speciel lås til privatboliger da den er såkaldt både ude- og hjemmesikker da den er forsynet med såvel vrider som cylinder på den indvendige side. Funktionen betyder, at man kan deaktivere det indvendige vridergreb ved hjælp af en lille omskifter i låsekassen når man forlader hjemmet således at en eventuel indbrudstyv *ikke* kan åbne låsen uden nøgle indvendigt.

Men man kan spare en del penge ved selv at udskifte låsen. Låsene kan købes i byggemarkeder og hos låsesmede, og er man en god "handyman", er udskiftningen ikke så vanskelig og ofte kan man få en udførlig monteringsvejledning med. Man skal dog ikke forsøge sig med mindre man virkelig føler sig sikker på resultatet.

▲ Sikkerhedsslutblikket skal monteres med skråstillede skruer

▲ En jernpladeforstærkning bukket i form som karmtræet, er en god forstærkning af svage karme

EIRM Network International

Denmark

Krumtappen 2
DK-2500 Valby
Phone +45 7025 2545
Fax +45 7025 4045
eirm@eirm.net

Norway

Kjøpmannstredet
N-2022 Gjerdrum
Phone +47 6393 9005
Fax +47 6393 9006
norway@eirm.net

Sweden

Vallgatan 12,
S-296 31 Åhus
Phone + 46 4424 9372
sweden@eirm.net